

PRIGODNA ČITANJA U ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI

Vivijana Krmpotić, Osnovna škola Veliko Trojstvo

Školska knjižnica ima važnu ulogu u razvoju čitalačke pismenosti, kreativnosti i socijalnih kompetencija učenika. Prigodnim čitanjem problemskih slikovnica omogućuje se iskustveno i interdisciplinarno učenje. U radu se prikazuju primjeri čitanja i konkretne aktivnosti koje se mogu primijeniti s učenicima nižih razreda. Naglasak se stavlja na prepoznavanje problema koje slikovnice obrađuju, poput međusobnih odnosa, sukoba, dijeljenja, identiteta i prihvaćanja različitosti. Kroz interpretativni razgovor, likovno stvaralaštvo te glazbeno pokretne aktivnosti učenici razvijaju sposobnosti izražavanja osobnog doživljaja, kritičkog mišljenja i empatije. Provedene aktivnosti doprinose razvoju čitalačkih vještina, ali i socijalnih, emocionalnih i kreativnih kompetencija učenika, potičući aktivno sudjelovanje, suradnju i cjelovito umjetničko iskustvo.

Uloga čitanja u razvoju djeteta naglašava se u suvremenim pristupima nastavi jezika i književnosti. Čitanje se ne promatra samo kao tehnička vještina, nego kao složen proces razumijevanja, doživljavanja i interpretacije teksta. Suvremeni pristupi čitanju ne boje se multimodalnosti samog književnog teksta. Takav pristup pomaže da se bolje shvati tekst i poveže s vlastitim iskustvom. Školska knjižnica, kao poticajno okruženje za čitanje, omogućuje upravo takav pristup književnosti – onaj koji uključuje aktivnog i angažiranog čitatelja. Zajedničkim čitanjem i interpretacijom teksta učenici razvijaju sposobnost izražavanja vlastitih stavova, uvažavanja tuđih mišljenja te postupno oblikuju sustav vrijednosti. Sustavno osmišljene aktivnosti čitanja i interpretacije književnih djela omogućuju učenicima aktivno sudjelovanje u procesu učenja, pri čemu se naglasak stavlja na iskustveno i refleksivno učenje. Analizom književnih tekstova učenici razvijaju sposobnost izražavanja osobnog doživljaja kroz različite oblike – usmeno izlaganje, likovno stvaralaštvo ili dramatizaciju. Interpretativni razgovor usmjeren na likove, njihove postupke i međusobne odnose pridonosi razvoju emocionalne pismenosti, budući da učenici uče prepoznavati, imenovati i razumjeti emocije u književnom i stvarnom kontekstu. Poseban naglasak stavlja se na razvoj kritičkog mišljenja, koje se očituje u sposobnostima učenika da iznose vlastite stavove o pročitanom, argumentiraju ih te uspoređuju s mišljenjima drugih učenika.

U interpretaciji djela *Orašar*, čiju je originalnu priču prepričala Marnie Willow, poseban naglasak stavlja se na doživljaj glazbe i pokreta. Učenici slušanjem glazbe *Ples šećerne vile* sudjeluju u igri smrznutog plesa. Tijekom aktivnosti slobodno se kreću u ritmu glazbe, a zaustavljanjem glazbe „zamrzavaju“ pokret. Ova aktivnost potiče povezivanje književnog sadržaja s glazbenim i tjelesnim izražavanjem te doprinosi cjelovitom doživljaju umjetničkog djela.

| Igra smrznutog plesa

Slikovnica *Juha od bundeve* autorice Helen Cooper obrađuje problem međusobnih odnosa, sukoba i važnosti suradnje. Učenici tijekom razgovora prepoznaju emocije likova, uzroke sukoba te načine njegova rješenja. Aktivnost se proširuje likovnim izražavanjem – izradom bundeva tehnikom kolaža, čime učenici razvijaju kreativnost i finu motoriku, ali i dodatno produbljuju razumijevanje priče.

Slikovnica *Vjeverice i torta od kestena* tematizira problem dijeljenja, pohlepe i prijateljstva. Učenici raspravljaju o postupcima likova te povezuju sadržaj s vlastitim iskustvom. Vizualno interpretiraju tekst izradom torte od kestena kolaž tehnikom.

U interpretaciji slikovnice *Vuk koji je tražio ljubav* autorice Orianne Lallemand naglasak se stavlja na problem potrage za ljubavlju, prihvaćanjem i razumijevanjem vlastitih emocija. Učenici kroz razgovor prepoznaju različite oblike ljubavi te promišljaju o važnosti emocionalnih odnosa. Kao kreativna aktivnost provodi se zadatak *Vuk izvana i vuk iznutra* u kojem učenici likovno prikazuju kako vuk izgleda izvana (ono što drugi vide) i iznutra (osjećaju potrebe i želje). Na taj način razvijaju sposobnost razlikovanja vanjskog ponašanja i unutarnjih emocionalnih stanja. Aktivnost se dodatno produbljuje igrom u paru bez riječi. Jedan učenik preuzima ulogu vuka, a drugi osobu koja mu daje priliku. Komunikacija se odvija isključivo neverbalno – pogledom, osmijehom i postupnim približavanjem. Ova aktivnost potiče razvoj empatije, razumijevanje neverbalne komunikacije te osvještavanje važnosti povjerenja i prihvaćanja.

Čitanje književnih tekstova u školskoj knjižnici može značajno pridonijeti razvoju kreativnosti, kritičkog mišljenja i društvene odgovornosti učenika. Tematski odabrane priče potiču učenika na razgovor, razmjenu mišljenja i kreativno izražavanje, čime knjižnica postaje prostor učenja, suradnje i osobnog razvoja.